

Utbildningsutvärdering med extern bedömning
vid Göteborgs universitet

BEDÖMARUTLÅTANDE FÖR KONSTNÄRLIGT MASTERPROGRAM
I KONSTHANTVERK VID KONSTNÄRLIGA FAKULTETEN
2020-04-02

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BAKGRUND	3
SAMMANSLAGNINGEN AKADEMI VALAND OCH HDK	3
1. ATT DE FAKTISKA STUDIERESULTATEN MOTSVARAR LÄRANDEMÅL OCH HÖGSKOLEFÖRORDNINGENS EXAMENSMÅL	3
2. ATT UNDERVISNINGEN SÄTTER STUDENTERNAS LÄRANDE I CENTRUM	4
3. ATT UNDERVISNINGENS INNEHÅLL OCH FORM VILAR PÅ VETENSKAPLIG OCH/ELLER KONSTNÄRLIG GRUND SAMT BEPRÖVAD ERFARENHET	5
4. ATT LÄRARNAS HAR AKTUELL OCH ADEKVAT ÄMNESMÄSSIG, HÖGSKOLEPEDAGOGISK OCH ÄMNESDIDAKTISK KOMPETENS SAMT ATT ANTALET LÄRARE STÅR I PROPORCION TILL UTBILDNINGENS OMFATTNING OCH INNEHÅLL	6
5. ATT UTBILDNINGEN ÄR RELEVANT FÖR STUDENTERNAS/DOKTORANDERNAS OCH SAMHÄLLETS BEHOV	7
6. ATT STUDENTERNA HAR INFLYTANDE I PLANERING, GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING AV UTBILDNINGEN	8
7. ATT EN FÖR ALLA STUDENTER TILLGÄNGLIG OCH ÄNDAMÅLSENLIG STUDIE- OCH LÄRMILJÖ FÖRELIGGER	9
8. ATT KONTINUERLIG UPPFÖLJNING OCH UTVECKLING AV UTBILDNINGEN GENOMFÖRS	9
BETYDELSEN AV SPRÅKLIG FÖRSTÅELSE	10
BILAGOR	11

Bakgrund

Bedömargruppen har bestått av:

Mats Aldén, inredningsarkitekt och möbeldesigner, Aldén Design
Fatima Fransson, MA student, Möbel och objekt, KADK, Köpenhamn, Danmark
Olof Glemme, tidigare prorektor, prefekt och lektor fotografi, Konstfack
Erika Lagerbielke, professor glasdesign, Linnéuniversitetet, frilansformgivare (ordf)

Bedömargruppen har haft i uppdrag att utifrån universitetets kriterier för utbildningsutvärdering, enligt policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling och med stöd i Konstnärliga fakultetens vägledning för extern bedömning, utvärdera *Konstnärligt masterprogram i konsthantverk*. Utvärderingen har genomförts baserat på dokument som utbildningen har lämnat över, intervjuer och iakttagelser vid ett platsbesök 21–22 januari 2020 samt därefter genomförda reflektioner inom bedömargruppen.

I arbetet med bedömningen har gruppen fokuserat på de utvärderingskriterier som har fastställts av Göteborgs Universitet och som går igenom nedan. Dessutom har gruppen reflekterat över betydelsen av sammanslagningen Akademi Valand/HDK samt över språklig förståelse.

Inför platsbesöket lämnade fakulteten och institutionen över ett flertal dokument till bedömargruppen (bilaga 1). Den 2 december 2019 genomfördes ett förberedande möte mellan företrädare för utbildningen och bedömargruppens ordförande. Mötet föregicks av kontakter inom bedömargruppen. Utbildningens förslag till upplägg av besöket 21–22 januari 2020 gick igenom, dessutom framfördes och diskuterades bedömargruppens önskemål inför besöket. Platsbesöket genomfördes i enlighet med programmet. (Program för platsbesök, se bilaga 2.) Bedömargruppen har med utgångspunkt i underlag och platsbesöksintervjuer, vilka dokumenterades genom anteckningar och ljudinspelningar, gemensamt utarbetat sitt bedömarutlåtande. Kontakter har skett genom mejl och telefon. Vid tidpunkten för platsbesöket genomförde gruppen även vid flera tillfällen reflekterande samtal.

Det överlämnade material som dokumenterar utbildningens kvalitetsstruktur och det kvalitetsarbete som genomförs, visar ett strukturerat kvalitetsarbete med uppföljningar och åtgärder.

Nedan följer bedömningar och rekommendationer per kriterium samt reflektioner utöver kriterierna

Sammanslagningen Akademi Valand och HDK

Den 1 januari 2020 gick Akademi Valand och HDK samman och bildade HDK-Valand. Under intervjuerna lyftes vid flera tillfällen programmets framtid efter sammanslagningen. I vår rapport har vi valt att förhålla oss till den situation som rådde före 2020-01-01. Det är tydligt att diskussionen om framtiden är livlig och vital, HDK verkar ta höjd för många möjliga förändringar och förbättringar. Bedömargruppens intryck är att man också är varse olika fallpropar.

Rekommendation

- Att vara uppmärksam så att skapandet av den större enheten HDK-Valand inte sker på bekostnad av de mindre utbildningarnas särart.

1. Att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål

Dokumentet *Systematiskt kvalitetsarbete för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Konstnärliga fakulteten*, visar hur det systematiska kvalitetsarbetet vid Konstnärliga fakulteten, GU ska

genomförs. Dokumentet är tydligt och lättöverskådligt med en klar progression för processen. Processen inkluderar även uppföljning av lärandemålen. I dokumentet *Utbildningsplan för Konstnärligt masterprogram i konsthantverk* finns lärandemålen definierade liksom programmets och högskoleförordningens examensmål. I dokumentet *4-Progressionsmatris KHVMA_2019* relateras de olika målen till programmets olika kurser. Det är lätt att utläsa vilka målen är i de olika kurserna för respektive Kunskap och förståelse, Färdigheter och förmåga samt Värderingsförmåga och förhållningssätt.

En omfattande dokumentflora är ingen garanti för att, eller på vilket sätt, uppföljning genomförs i praktiken. Bedömargruppens uppfattning är emellertid att dokumenten används och att de processer som är definierade genomförs, ett exempel är enkäterna i mappen *Sammanställning av kursrapporter*. Gruppens bedömning är att enkäten är ett bra verktyg för att utvärdera studenternas syn på den genomförda kursen, enkäten innehåller även frågan om hur väl lärandemålen har uppnåtts. Enkäten omfattar också kursansvarigs analys av svaren och i något fall även korta kommentarer om åtgärder. I dokumentet *Utvecklings- och åtgärdsplan* har gruppen noterat att frågor som har lyfts i enkäterna i vissa fall även återkommer. En koppling mellan *Utvecklings- och åtgärdsplan* och *Enkäterna* skulle kunna vara bra och användbar för kursutvecklingen.

Bedömning

Av de dokument som överlämnats och vid intervjuerna i samband med platsbesöket uppfattar bedömargruppen att studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål. Dokumenten visar en genomarbetad struktur.

Enkäten ger goda möjligheter att konkret analysera och utveckla en genomförd kurs. För att vara ett användbart verktyg är det av stor betydelse att enkäterna har hög svarsfrekvens samt att frågorna är formulerade så att studenternas synpunkter kommer fram.

Platsbesöket visade att studenternas processer och resultat motsvarar lärande- och examensmål.

Rekommendation

- Att dokumentet *Enkät* ytterligare utvecklas med särskilt utrymme för förslag till åtgärder samt att det skapas en direkt koppling till dokumentet *Utvecklings- och åtgärdsplan*.

2. Att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum

Dokumentet *Utbildningsplan för Konstnärligt masterprogram i konsthantverk* definierar programmets lärandemål. Målen beskriver hur programmet syftar till att studenterna ska utveckla och använda kunskap och insikter på masternivå samt hur de ska utveckla sina förutsättningar för yrkesverksamhet i den konstnärliga praktiken eller som forskare. Det tidigare nämnda dokumentet *4-Progressionsmatris KHVMA_2019* visar hur studentens lärande är i centrum för programmet. De olika dokumenten *Kursguide* riktar sig direkt till studenten med en beskrivning av den aktuella kursen, bland annat innehåll, syfte och lärandemål.

Trots god struktur och användande av de processer som finns visar protokoll från genomförda *Programråd* med studentrepresentanter samt representanter för utbildningen, vissa svårigheter att i praktiken nå fram till studenterna med information, exempelvis om kursernas syfte. Särskilt ofta nämns från studenternas sida svårigheter att ta till sig syfte och lärandeprocess avseende skrivandet av examensrapporten samt förståelse för lärandeprocessen inom konstnärlig forskning.

Programmet har ett system för handledning där professorerna är huvudhandledare inom varje inriktning. I ett masterprogram med hög andel självständigt arbete är handledningen ett viktigt tillfälle för student och handledare att stämma av lärandeutvecklingen. Protokoll från programråd samt enkätsvar i samband med kursutvärdering innehåller studentkommentarer om handledningen. Några

kommentarer kom upp vid intervjuerna, sammantaget ger det anledning till närmre reflektion. På direkt fråga svarade både lärare och studenter att det inte finns något inledande samtal om handledarsamtalets professionella förutsättningar. Gruppen menar att finns ett behov av en tydlig beskrivning, eller överenskommelse, mellan lärare och studenter om vad som ska avhandlas och inte, under handledning. En definiering av den professionella relationen. Både studenter och handledare bör vidare ha samsyn om vad syftet är med handledningen, vad den ska omfatta, vilka förberedelser som respektive part ska ha genomfört, hur mycket tid som är avsatt både per tillfälle och per kurs, etc. Möjlighet att byta handledare om en relation av någon anledning inte skulle fungera så bra, verkar finnas men den är inte tydligt beskriven. En begäran om byte av handledare är en situation som är känslig och besvärlig för både student och lärare, en tydlig rutin skulle göra att situationen blir enklare att hantera. Vi noterade att studenternas och lärarnas beskrivning av handledningen skiljde sig mycket från varandra. Någon lärare underströk vikten av en "förtrolig atmosfär" vid gruppkritiktillfällena, medan en uppfattning hos studenterna var att "grupphandledningarna ibland är för mjäkiga, vi sitter där och håller med varandra. Det är för ytligt." Naturligtvis kan det vara så att studentgruppen vi mötte inte är representativ för alla studenter, men det är värt att reflektera över. Vi upplevde dock att samtalen i de delexaminationer vi var inbjudna till var strukturerade och mångsidiga.

Olika former av gruppmöten/handledning förekommer, ibland med professorerna, ibland bara med studenterna. Bedömargruppen tycker att olika former för konstnärliga samtal är bra, dock bör möten inom studentgruppen inte ersätta handledning.

Bedömning

Av de dokument som överlämnats och vid intervjuerna i samband med platsbesöket uppfattar bedömargruppen att studenternas lärande är i centrum för utbildningen.

Rekommendation

- **Att kommunikation och metod avseende rapportskrivande samt forskningsförberedande kurser ses över, med syfte att skapa större förståelse för de momenten hos studenterna.**
- **Lärarna på masterprogrammet i konsthantverk bör gemensamt komma överens om en introduktion till handledarsamtalen att hållas första gången man träffar en ny student.**
- **Att pedagogiska metoder för individuell och alternativ handledning diskuteras gemensamt i lärarkollegiet.**

3. Att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund samt beprövad erfarenhet

Utbildningsplan, kursplaner och kursguider visar på en stark grundstruktur väl förankrad i konstnärlig kompetens och erfarenhet. Generellt har lärargruppen på masterprogrammet i konsthantverk en gedigen erfarenhet inom fältet konsthantverk och inom högre utbildning. Det förhållandet genomsyrar utbildningens och kursernas upplägg. Det står därför klart att kriteriet är väl uppfyllt.

Gruppen vill rikta uppmärksamheten lite extra på olika frågor som berör forskning och konstnärlig utveckling och hur de integreras i utbildningen på masterprogrammet i konsthantverk. Diskussionen om relationen och skillnaden mellan konstnärligt arbete och konstnärlig forskning är fortgående inom den konstnärliga högskolevärlden. Den konstnärliga fakulteten vid GU har en aktiv roll i debatten och i utvecklingen av konstnärlig forskning, både som begrepp och praktik bland annat genom PARSE. Det är angeläget att konstnärlig forskning är en ständigt närvarande del av masterprogrammet och att studenterna utvecklar kunskap och insikt om forskning och forskningsmetoder. Dels eftersom forskningsförberedande utbildning ingår i alla masterprogram, dels eftersom allt mer finansiering av konstnärligt arbete kommer från olika forskningsfinansiärer som kräver forskarexamen, samt att de

studenter som intresserar sig för en yrkesroll som utbildare gynnas av att ha forskarexamen. Det är angeläget att forskning inte ses som något som endast utövas av några få insatta personer, samt att forskarkursen är väl integrerad i programmet.

Dock, inom det konstnärliga fältet kan konstnärlig praktik utövas på samma höga nivå som konstnärlig forskning, om än med andra metoder och syften. Det är därför av vikt med en pågående diskussion av relationen mellan konstnärlig praktik, intuitivt och associativt baserad med till exempel tyst kunskap och som omfattar ett pågående arbete på hög konstnärlig nivå, och konstnärlig forskning som söker ny kunskap. Dessutom av fördelar eller risker med en eventuell teoretisering/intellektualisering av den högre konstnärliga utbildningen.

Studenterna på mastern i konsthantverk märker forskningen på flera plan i utbildningen. Doktorandernas närvaro är tydlig genom de seminarier, workshops och kurser de har för studenterna. Doktoranderna beskrivs då ställa studenterna inför forskningsfrågor. Även de forskare som tillhör institutionen har föreläst för studenterna. I våra intervjuer har vi fått flera exempel på hur olika personer tar in forskningsperspektiv i utbildningen, exempelvis Jessica Hemmings. Exempel på projekt som nämnts är "Glitching the fabric" för textilstudenterna. Man har dessutom infört, åtminstone delvis, akademiska strukturer i utbildningen, där exempelvis forskningsmetoder är introducerade som exempel på hur man kan arbeta, till exempel har en av doktorander haft en workshop med studenterna om forskning.

När det gäller skrivandet har man, efter diskussioner i kollegiet, valt att ha en forskningsstruktur i de texter som studenter skriver till sitt examensprojekt. Innehållsmässigt vill man dock uppmuntra studenterna att skriva utifrån ett personligt tilltal, man vill att studenterna skall "hitta sin röst". I intervjun med lärarna pekar man på risken att texten kan bli för privat. Men man menar att läraren är uppmärksam på problemet och att man gör studenterna medvetna om att texten skall inrikta sig på vad man gör och vad det handlar om, idéerna bakom. Bedömargruppen har fått ta del av flera studenttexter, inom gruppen går synen på skrivandet isär. En åsikt är att skrivsättet fungerar mycket bra genom att texterna väl kommunicerar arbetets karaktär på ett engagerande sätt. En annan åsikt är att man borde förbereda studenterna bättre inför en forskningsframtid genom övningar i traditionellt akademiskt skrivande.

Bedömning

Gruppen anser att det står klart att innehåll och form vilar på vetenskaplig och/eller konstnärlig grund och beprövad erfarenhet och att kollegiet och ledningen arbetar medvetet och insiktsfullt med frågan.

Rekommendation

- **Att kunskap om det konstnärliga forskningsfältet på ett mer systematiskt sätt än nu förs in i utbildningen.**
- **Att utveckling, dialog och reflektion om konstnärlig forskning är systematisk och pågående så att all personal och alla studenter erövrar en relation till konstnärlig forskning.**

4. Att lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll

Bedömargruppen har sett närmare på erfarenhet och bakgrund hos de lärare som just nu är fast anställda för att undervisa på HDK master. Vår bedömning är att de sammantaget håller en mycket hög nivå med stor erfarenhet när de börjar sin anställning, såväl inom Sverige som internationellt. Den sammantagna kompetensen har under senare år förändrats som en följd av förda diskussioner om förändrade behov, bland annat har tre disputerade lärare anställts sedan 2016. Som nyanställd lärare

ska man, oavsett tidigare meriter, gå GU:s kurs i högskolepedagogik om sammanlagt 15hp. Det finns ännu inget forum för att dela erfarenheter, åsikter och idéer om pedagogik inom HDK. Men ledningen uttryckte i vår intervju att det finns ett behov av sådana plattformar. Det finns planer för det inom den nya institutionen. Ett fakultetsgemensamt högre pedagogiskt seminarium har provats sedan 2019. Pedagogiska seminarier, anordnade av den pedagogiska fakulteten vid GU, är öppna för alla lärare att söka. Man kan sedan komma överens med institutionsledningen om tid i tjänsten för detta.

Personalhandläggare arbetar med kompetensförsörjning och kompetensutveckling, där forskning i tjänst ingår. Varje lärare har 10 procent av sin anställning avsatt för kompetensutveckling t ex gå de högskole-pedagogiska kurserna, delta i konferenser mm, i den tiden ingår inte forskning eller konstnärligt utvecklingsarbete. Det är nytt att adjunkter också har denna möjlighet. Professorerna har generellt inte forskningstid i sina tjänster men det finns möjlighet att förhandla om forskningstid. Det finns även möjlighet att ansöka om forskningstid per kalenderår eller två år i taget.

Bedömning

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att antalet lärare på masterprogrammet i konsthantverk väl står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll, att de har god kompetens och att man har god kompetensförsörjning och ett utvecklat arbete med att kontinuerligt höja nivån.

Rekommendation

- Att HDK Valand skapar en struktur i det lilla formatet för just lärarna i konsthantverk, där de kan dela sina erfarenheter som konstnärliga pedagoger och diskutera såväl pedagogiska som konstnärliga frågor med varandra.
- Att HDK Valand undersöker förutsättningarna för en struktur där viss del av tjänsten för professorer, lektorer och disputerade adjunkter generellt avsätts som tid för forskning, för dem som önskar forska. Alternativt ett upplägg som ligger i linje med HDK Valands andra strukturer för forskning, konstnärligt utvecklingsarbete och kompetensutveckling. Egen forskningstid används till initiativ som exempelvis att skriva ansökningar om forskningsmedel.

5. Att utbildningen är relevant för studenternas/doktorandernas och samhällets behov

I överlämnade dokument och vid intervjuerna i samband med platsbesöket framkommer att representanter för studenter och alumner generellt är nöjda med programmet. Det ges flera yrkesförberedande öppna seminarier, exempelvis *Making A Living* samt föreläsningar som regionen och andra aktörer ger. Seminarierna förmedlar exempelvis hur man visar och prissätter sin konst samt skriver en projektbeskrivning. En önskan från student- och alumnirepresentanter är att seminarierna/föreläsningarna istället är integrerade i programmet och även mer fokuserade på de tre programmens inriktning samt att de kombineras med diskussioner och workshops med studenter och yrkesarbetande konstnärer och konsthantverkare.

I dokumentet *Konsthantverk master, programmet i relation till arbetslivet* och i samtal med tre alumner som examinerades 2017, beskrivs att yrkesrollen ser olika ut beroende på om man studerar keramik-, smycke- eller textilkonst. Alumnerna berättar att många examinerade studenter bildar konstnärsgupper, delar verkstäder och söker deltagande i utställningar, men att det är svårt att försörja sig på sin konst och att vägen dit är lång. Vanligt är att ansöka om stipendier, ha ett "brödjobb" eller att man söker arbete inom pedagogiska verksamheter eller den kulturella sektorn.

Utbildningen har en viktig uppgift i att förbereda studenterna för den konstnärliga arbetsmarknaden. När utbildningen förmedlar kunskap, visar exempel på olika typer av konstnärlig yrkesverksamhet samt

förmedlar ett professionellt kontaktnät får studenterna möjlighet att bilda sig en uppfattning om hur de kan nyttja sin konstnärliga förmåga i yrkeslivet. Det är av stor betydelse att studenterna under utbildningen får insikter i den konstnärliga professionens olika möjligheter.

När det gäller uppföljning av alumner utfördes den senaste 2016 och berörde alla program på HDK. Ledningen beskriver att uppföljningen av alumnerna ska förbättras och att den framöver ska ingå i HPVP (*Handlingsplan, Verksamhetsplan*) institutionens ett-års planering. Målet är att få svar på hur alumnerna verkar i samhället, samt att bjuda in dem till HDK-Valand för att inspirera studerande samt att de sinsemellan ska kunna utbyta viktiga frågor och idéer som berör konstnärskapet.

Bedömning

Bedömggruppen anser att utbildningen är relevant för studenternas/doktorandernas och samhällets behov och har förutsättningar att attrahera studenter med möjlighet att tillgodogöra sig utbildningen samt ge studenterna kunskap väl anpassad för forskning på konstnärlig grund och för arbetslivet.

Rekommendation

- Att de professionsförberedande öppna seminarierna integreras i programmet.
- Att man aktivt följer upp kontakter mellan utbildning och alumner, gör kontinuerliga omvärldsanalyser och utvärderar konsthantverkets relevans i samhället.
- Att säkerställa att utbildningarna i högre grad ger studenterna nödvändiga insikter och verktyg för att kunna arbeta professionellt efter examen.

6. Att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

I *Programinventering Konsthantverk master* (2017) beskrivs att man är lyhörd inför studenternas önskemål och behov men man betonar att det är viktigt att tydliggöra att det är programansvariga som tar slutliga beslut gällande utbildning och innehåll. I stort sett fungerar inflytandet bra med aktiva studenter och relativt bra svarsfrekvens på kursvärderingarna. I samtal med studenterna framgår det att man till stor del är nöjd med den öppenhet ansvariga lärare och professorer har för att göra mastermöten mer effektiva (man strävar efter att ha mastermöten 1 ggr per månad) och att viljan finns att åtgärda och förändra det som inte fungerar. Vad vi ser är att man från studenternas sida önskar mer och djupare diskussioner i samband med kursvärderingar som faktiskt kan påverka och utveckla kursers innehåll och upplägg.

I terminsutvärderingar framgår det att studenterna har haft möjligheter att lyfta fram angelägna frågor via programrådet. Studentrepresentanterna önskar att beslutandeorganet inte blir alltför perifert efter sammanslagningen, med risk att tappa direktkontakt med utbildningsenheterna.

I *Utvecklings och åtgärdsplanen* (juni 2019) beskrivs inte mycket kring studentuppföljning, vilket gör uppföljningen svår att bedöma.

Bedömning

Sammanfattningsvis anser bedömggruppen att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen och att en tydlig vilja finns till pragmatiska lösningar.

Rekommendation

- Att man i den nya organisationen säkerställer studentinflytandet, så som deltagande i planering och utveckling.
- Att kursplaner och utbildningens upplägg och innehåll diskuteras med studentrepresentanter i syfte att göra kurserna relevanta och uppdaterade.

7. Att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger

Vid platsbesöket kunde bedömaregruppen konstatera att studenterna har arbetsplatser i förbindelse med verkstäderna, både för grupp- och individuellt arbete. De studerande är generellt nöjda med HDK:s lokaler, liksom hur verkstadsteknikerna är tillmötesgående vid frågor och behov av hjälp. En angelägen fråga för studenterna är tillgängligheten till verkstäderna. Detta håller man med om från ledningens sida, ändå har tillgången till verkstäderna minskat.

Representanter för studenter och alumner framförde önskemål om en introduktionskurs till verkstäderna under masterutbildningen. De framförde även önskan om förbättrad exponering och belysning för korridorutställningarna. Att visa sina verk för medstudenterna har betydelse för den konstnärliga utvecklingen och lärandeprocessen. Studenterna skulle själva kunna delta i arbetet med att öka och förbättra sina utställningsmöjligheter inom HDK:s lokaler. För programmet smyckekonst, framfördes önskemål om större utrymmen för att arbeta i större skala.

Vid platsbesöket i metallverkstaden uppmärksammades bedömaregruppen av studenter på bristfällig ventilation. Säkerhet och arbetsmiljö är viktiga frågor, det är angeläget studenterna tar med sig insikter om säker arbetsmiljö till arbetslivet. Från ledningens sida beskrevs att man arbetar med frågor som vidrör arbetsmiljön när ett problem uppstår och att studenterna informeras om att använda rapportsystem. Bedömaregruppen noterar att situationen beskrivs olika, vilket är skäl till att se över rutinerna för hur arbetsmiljöfrågor som initieras av studenter hanteras.

På Programrådets dagordning finns punkten: *How the studio space and workshops are functioning*. Vid mötena framför studenterna sin mening och professor och programansvarig ger sin syn och sina förslag på åtgärder. I noteringarna kan utläsas en frustration hos studenterna när problem kvarstår.

Bedömaregruppen förhörde sig om hur studiemiljön fungerar för studenter med funktionsnedsättning. På förfrågan hänvisar ansvariga till Göteborgs universitets policy som erbjuder *Särskilt pedagogiskt stöd* för att underlätta studierna för studenter med någon form av funktionsvariation. Exempel på stöd är anteckningsstöd, anpassad kurslitteratur, anpassad examination, mentorsstöd eller särskilda programvaror som kan underlätta läsande och skrivande.

Bedömning

Utifrån dokument, platsbesök och samtal med studenter och ledning anser bedömaregruppen att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger. Samt att man tillgodoser studenternas behov av grundläggande kunskaper gällande verkstadsarbete, hantverkstekniker och material.

Rekommendation

- Att säkerställa att rutiner för arbetsmiljöfrågor är tydliga och följs upp.
- Att undersöka hur studenternas önskemål om bättre utställningsmöjligheter kan tillgodoses.
- Att undersöka möjligheten att öka tillgänglighet till verkstäderna.

8. Att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs

En *Utvecklings och åtgärdsplan* (Konsthantverk master 2019) tas fram årligen där programansvariga beskriver hur man systematiskt och aktivt arbetar med att utveckla utbildningen. Det framgår tydligt i dokumentet att man arbetar med utmaningar gällande rekrytering. Att öka söktrycket och göra

utbildningarna mer attraktiva och uppdaterade är en prioriterad fråga. En uppdaterad hemsida är ett viktigt verktyg i det arbetet. Där kan man ta del av aktuella diskussioner, föreläsningar och framåtriktad forskning inom respektive utbildning.

Den nyligen genomförda sammanslagningen inom den konstnärliga fakulteten till HDK-Valand, där flera utbildningar samlas under ett tak tror vi kan skapa förutsättningar för nya och gränsöverskridande samarbeten mellan konsthantverk, konst och design och vi uppmanar att titta på möjligheter att skapa gemensamma kurser, utställningar mm.

Institutionen öppnar för att se över möjliga lösningar att förmedla kunskaper gällande maskinbearbetning, hantverkstekniker och material så att alla studenter får en gemensam grundnivå, även med tanke på att öka säkerheten i verkstäderna.

I strävan mot en progressiv och framåtblickande utbildning uppfattar vi att institutionen vill fördjupa globala och lokala perspektiv i utbildningarna samt ytterligare utveckla intressanta regionala och internationella samarbeten. Intressanta internationella lärosäten är exempelvis KADK i Köpenhamn, Danmark och Design Academy i Eindhoven, Nederländerna.

Bedömning

Vi bedömer att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs. Institutionen visar att den *Årliga utvecklings- och åtgärdsplanen* är ett viktigt redskap samt att man prioriterar utvecklingen av digitala forum i syfte att göra programmet mer tillgängligt och attraktivt.

Rekommendation

- Att en extern företrädare för professionen eller organisation alternativt företag inom fältet är medlem av Utbildningsrådet.
- Att uppdaterad hemsida och sociala medier tydligt kommunicerar utbildningarnas möjligheter och särart.
- Att fortsätta utvecklingen av regionala, nationella och internationella samarbeten.
- Att utveckla externa samarbetsprojekt inom områden som arkitektur och produktutveckling samt mot företag vid sidan av redan beskrivna samarbeten.
- Att en introduktionskurs till verkstäderna ingår i masterutbildningen.

Betydelsen av språklig förståelse

Nedanstående är en generell situation vid flertalet lärosäten som bedömaregruppen anser att det finns anledning att vara observant på. Det konstnärliga masterprogrammet i konsthantverk är ett internationellt program med engelska som undervisningsspråk. Platsbesöket 21–22 januari genomfördes huvudsakligen på engelska. Situationen är likartad vid allt fler högre utbildningar i Sverige, fler och fler utbildare liksom studenter har internationell bakgrund med ett flertal olika förstaspråk. Eftersom programmet ges på engelska söker sig internationella studenter till utbildningen, ett antagningskrav är då godkända förkunskaper i engelska. Även personal kan rekryteras internationellt, vilket gynnar kulturellt utbyte.

Bedömaregruppen ser fördelar med att studenterna utvecklar sina språkkunskaper i engelska, i synnerhet avseende fackuttryck, genom dagligt användande. Dessutom stärks studenternas möjligheter att arbeta internationellt inom professionen. Praktiska erfarenheter visar dock att det är en utmaning för en utbildningsgrupp som helhet att tala och skriva engelska på en språknivå som är lika hög som respektive förstaspråk. Det är inte ovanligt med en nivellering av språkbehandlingen till en nivå som är mindre avancerad, en situation som inte är unik för masterprogrammet i konsthantverk.

Exempel på situationer som kan påverkas av begränsad språkförståelse:

- Hur påverkas en handledningssituation om handledare och student använder ett förenklat språkbruk med utgångspunkt i olika förstaspråk? Bedömargruppen upplevde under platsbesöket att språksvårigheter uppstod vid presentationen av examensprojekt MA2. Vissa studenter hade svårt att redogöra för sina projekt, det engelska språket blev en begränsning för att uttrycka konstnärskapet.
- Hur påverkas rapportskrivande? Att skriva på masternivå kräver goda språkkunskaper, språklig förenkling eller missuppfattningar sänker nivån i en rapport.

Rekommendation

- **Att överväga en rutin för att erbjuda personalen fortbildning i engelska likt vad som idag sker inom pedagogik.**
- **Att om möjligt erbjuda studenter frivilliga kurser i engelska, eventuellt i samarbete med andra institutioner.**

Bilagor

Underlag till bedömargruppen, listade i dokument Läsanvisning, bilaga 1

Program platsbesök den 21–22 januari 2020, bilaga 2